

TESTAREA NAȚIONALĂ - 2007
Probă scrisă de limba și literatura română

Varianta 76

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Partea I (48 de puncte)

Citește cu atenție textul dat. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințele de mai jos.

Era un om sărac-sărac ș-avea o mulțime de copii. Acu era în vremea foametei și el a muncit vo săptămână pe un căuș de grăunțe. Acu s-a dus la râșniță* cu dânsule. După ce le-o râșnit, a ieșit afară cu căușul cu făină și s-a pornit o furtună mare și i-a luat toată făina din căuș. Da' el strașnic s-o mâniat. <<Nu mă las eu așa cu una cu două>> și face un șumuiag* de paie și pornește. [...]*

Mergând el loc depărtat, a ajuns pe Dumnezeu și Sf. Petrea (erau pe pământ pe-atunci).

– Unde te duci, omule?

– Mă duc să astup borta vântului, că mi-o luat făina din căuș.*

Da' Dumnezeu i-o zis așa:

– Omule, nu te mai duc. Na-ți o nucă... Da' pân-acasă să nu zici „Nucă, deschide-te”.

Întorcându-se el înapoi, a-nnoptat ș-a ajuns la un om și s-a rugat să-l primească să doarmă acolo peste noapte.

– De unde vii, bade? I-întreabă omul acela.

– Mă duceam s-astup borta vântului ș-am întâlnit un nebun pe drum și mi-o dat o nucă și-a zis să nu zic pân-acasă „Nucă, deschide-te”. Ce-a mai fi și asta?

Femeia omului, vicleană. Ia o nucă-n mână [...]. Îi schimbă nuca omului. Și pe urmă se duce-ntr-un ocol și zice „Nucă, deschide-te”.*

Dac-o zis, atâte vite ce-o ieșit, oi, cai, hei, o bogăție-ntreagă.

Se duce-a doua zi [omul sărac] acasă: „Nucă, deschide-te!”. Nuca – de unde să se deschidă? [...]

Ajunge iar pe Dumnezeu. Da' Dumnezeu [...] acu' era altfel la față...nu l-o cunoscut.

– Unde te duci, bade?

– S-astup borta vântului și să ucid moșneagul; la ce m-o viclenit?

– Na-ți, bade, un măgar. [...]

Se-ntoarce el iar pe la omul acela. Da' omul cela-l ospătează și-i dă vin să beie și omul [...] a adormit. Da erau niște țigani cu șatra acolo ș-avea măgar și omul s-o dus ș-o cumpărat ș-a schimbat măgarul. Omul [sărac] a doua zi se scoală, ia măgarul și se duce acasă și-i zice: „Măgar, fă banii?!”. Măgarul, de unde?

Se pornește să-ntâlnească pe moșneag și s-astupe borta vântului. Întâlnește pe Dumnezeu.

– Na-ți, bade, o cârjă, da' să nu zici pân-acasă „Cârjă, ncârjește-te”.

Ia cârja, vine pe la omul acela. Acu omul i-a dat și mai strașnic ospăț și s-a sfătuit că dac-or vede ce-a mai da și cârja, pe urmă să-l omoare [...]. Acu zice omul femeii:

– Măi, femeie, noi hai cu cârja-n zămnic și să-nchidem ușa ș-a să zicem: „Cârjă, ncârjește-te”.*

Se vâără. Cârja unde-ncepe a bate ș-a zdrobi. Până omul era cu chef, până s-a trezit, ei erau uciși ca merele.*

– Bade, ți-om da și măgar și nucă, numa, mă rog, scoate-ne!

Acu omul i-o lăsat de i-o bătut și mai bine. A luat măgarul, cârja și nuca și s-o pornit spre casă. Așa s-a făcut de bogat acu, de-a ajuns veste pân' la-mpăratul.

(Mihai Eminescu, **Borta vântului** - fragment)

*căuș – vas de lemn în formă de cupă sau de lingură mare, folosit pentru a lua apă, făină, grăunțe

*râșniță – instalație primitivă de măcinat cereale compusă din două pietre suprapuse dintre care cea de deasupra se învârtește cu ajutorul unui mâner

*șumuiag (șomoilog) – mănunchi de paie

*bortă – gaură, scobitură, groapă, vizuină, scorbură

*ocol – (reg.) curte, ogradă

*zămnic – beci

*ucis – (aici) zdrobit, sfărâmat

A.Limba română

1. Transcrie, din fragmentul următor, un cuvânt care conține un diftong și un cuvânt cu vocale în hiat:
„*Acu era în vremea foametei și el a muncit vo săptămână pe un căuș de grăunțe.*” **4 puncte**
2. Menționează doi termeni din familia lexicală a substantivului „om”. **4 puncte**
3. Alcătuește un enunț în care să folosești verbul „a bate” cu alt înțeles decât cel din text. **4 puncte**
4. Transcrie, din fragmentul subliniat, un substantiv în cazul vocativ și un verb la imperativ. **4 puncte**
5. Stabilește valoarea morfologică, din text, a cuvintelor subliniate: „*la cârja, vine pe la omul acela.*” **4 puncte**
6. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate:
„*Mă duceam s-astup borta vântului ș-am întâlnit un nebun pe drum și mi-o dat o nucă...*” **4 puncte**
7. Alcătuește un enunț în care substantivul „vânt” să aibă funcția sintactică de complement circumstanțial de cauză. **4 puncte**
8. Transcrie ultima propoziție subordonată din text, precizându-i felul. **4 puncte**
9. Alcătuește o frază în care să existe o subordonată predicativă, având ca regent verbul *a ajunge*. **4 puncte**

B.Înțelegerea textului

10. Numește cele două moduri de expunere folosite în text. **2 puncte**
11. Transcrie, din text, fragmentul care arată cât timp a muncit omul sărac pentru grăunțe. **2 puncte**
12. Precizează de câte ori se întâlnește omul sărac cu Dumnezeu. **2 puncte**
13. Menționează două trăsături care să justifice faptul că textul aparține genului epic. **2 puncte**
14. Explică semnificația fragmentului „*Nu mă las eu așa cu una cu două*”. **4 puncte**

Partea a II-a (18 puncte)

Te numești Andrei/ Andreea Mălureanu, locuiești în Sinaia, pe Strada Apusului, la numărul 8, ești elev/ elevă la Școala cu Clasele I - VIII „George Enescu” și soliciți înscrierea la Clubul Sportiv Școlar „Alpinistul”, din localitate, întrucât dorești să practici sportul de performanță.

Redactează, **pe o pagină distinctă a foi de examen**, o cerere adresată directorului acestui club, menționând și motivul solicitării. În cerere, trebuie:

- să respecti convențiile acestui tip de compunere; **6 puncte**
- să expui clar și concis conținutul/ motivul solicitării; **8 puncte**
- să respecti normele de exprimare, de ortografie și de punctuație. **4 puncte**

Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării cererii este 18.06.2007.

Partea a III-a (24 de puncte)

Alcătuește, în 10 - 15 rânduri, rezumatul textului citat la **Partea I** (Mihai Eminescu, **Borta vântului**). În redactarea rezumatului, vei avea în vedere:

- respectarea fidelității față de textul pe care îl rezumi (concordanța dintre conținutul textului dat și conținutul rezumatului scris de tine);
- desprinderea a trei-patru elemente esențiale/ idei principale ale textului;
- prezentarea concisă, pe baza ideilor principale ale textului, a succesiunii întâmplărilor la care participă personajele;
- respectarea altor convenții specifice rezumatului (relatarea la persoana a III-a, utilizarea modurilor și a timpurilor verbale potrivite; trecerea de la vorbirea directă la vorbirea indirectă, relatarea obiectivă, fără dialog inserat și fără citate).

Notă! Vei primi **12 puncte** pentru conținut (câte 3 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **12 puncte** pentru redactare (*coerența textului* - 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* - 2 p.; *ortografia* - 3 p.; *punctuația* - 3 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* - 2 p.).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, rezumatul trebuie să aibă minimum 10 rânduri scrise.